

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות-יצחק

דפי עיר

במפרשים

וילע"י מ.מושקוביץ * משוואות-יצחק 79858 ד.ג.שדה-גת * טל': 08-8616173 * פקס: 08-8616174

פלשת ה-ז' נז שנות תשע"ז

א. אור החיים .

פרק לב', פסוקים יג'-כ'

יג) נרבבו על במתינו וגוי. אין זה נמשמעות קנאור למעלה אלא מתקלת ענין ונמשך למטה, וגבורת הקברים הוא וישן ישרון וגוי:

יג) לא אלה. פרוש גם הם אינם זובחים להם צרכיהם ומבקשים, וכן גדור מה שעושים בעבודת אלילים אמר אלהים לא ירוום פרוש הגם שאינם יורדים אומנם מה טיקם של האלילים הם עוברים אותם, ואומרו תדרשים מקרוב באו וגוי, עין מה שפרטתי בפסקוק (לעיל יג' ז') כי ישתק אחיך וגוי: יח) צור ילךPsi. יתפאר על דרכו אומרים זיל (סנהדרין ל'ח): בשעה שראשה הקדוש ברוך הוא לברא את הארץ נמלך במלכים ואמר לו פניו מה אנוש גוי, ותעצם במלכים יתפארו בכם יושב והעניש המנוגדים ה, גדור דבר המלאכים ובראו והעניש המנוגדים ע"כ, ולזה כשבנאל עוברים רצוננו מחלישים טעם לדרכו של אדם, והוא אומרו ילךPsi:

מ' פ' ז'

1. קרא את פסוק י' אה לך אחה כלהני קפקלו?
 2. איך כלהני אקין את: "kf kf מ"?
 3. אה הכאין הכהן כאילן כאילן מ"?
 4. אילן אהכני רותן כלהני מ" אהמ"ק,
 5. כאילן כאילן מ" אהה כלהני מ" התוכן הטענו מ" נראק?
- תקמ"ה, מה אקי?

* *

א. אשכלה מהו שמן בין העמים. אנחנו יהודת ובנימין שאין לנו זכר בעמים ולא נחשב לעם וומה כלל. והנה אמר הכתוב כי היה במדת הדין להוותנו לנו בגנותם לעולם. לויל כי אובי. ויראה זה כי בגלותינו עתה תמה זכות אבות. ואין לנו הצלחה מיד העמים רק בעבור שמו הגדל ית'. כענין אמר בהזקאל ובקבצי אתכם מון הארץות אשר נפוצותם בסנקדיותיכם הנשחתות בית ישראל, וכן יגידתם כי אני ה' בעשוי אתכם למען שמי לא כדריכם הרים וכעלילויותיכם הנשחתות בית ישראל, וכן נאמר עוד ואעש' למען שמי לבתני החל לעיני הגוים וגוי, ולכך הזכיר משה בתפלתו ואמרו הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר וגר...

ב. רמב"ן .

פרק לב', פסוק כו':

והשם יתברך הודה לו בזה ויאמר ה' סלחתי דבריך.⁴ והטעם בטענה הזאת איננו כרוצה.⁵
 להראות فهو בין שנייו, כי כל הדברים כאן נגדו מ/apps ומדובר נחשבו לו.⁶ אבל השם ברא את
 האדם בתהנתנים.⁷ שיכיר את בוראו ויודה לשמו, ושם הרשות בידו להרע או להטיב.⁸
 ואשר חטאו ברצונם וכפרו בו כולם לא נשאר רק העם הזה לשמו, ופרשם בהם באות
 ובמופתים כי הוא אלהי האלים ואדוני האדון.⁹ וכן עוזה בה לכל העמים, והנה אם ישוב
 ויאבד זכרם ישכחו העמים את אותו עמי ואת משיו ולא יסופר עוד בהם, ואם אדם יזכיר לנו
 יהשבו כי היה כה מכחות המזלות והכוכבים והולך ו עבר.¹⁰ והנה תהית כוונת הבריאה באדם
 בטלת.¹¹ למחרי שלא יישאר בהם יודע את בוראו רק מכם לפני פניו, ועל כן ראוי מדין רצון
 שהיה בבריאות העולם שייה רצון מפניו להקים לו לעם כל הימים, כי הם הקרובים אליו
 והידועים אותו מכל העמים. וזה טעם כי דין ה' עמו ועל עבדיו יתנחם.¹² שיזכור ה'
 ברחוותם כי הם עמו מאן, ויזכור כי הם עבדיו שעמדו לו בגנותם כעבדים לסייע הצור
 והשעבוד, וכענין שנאמר אכן עמי מהם בניט לא ישקרו.¹³

- מ/ס/ק
1. קרא צו את הפסוק, איך פליני אמר את התקנא לך?
 2. אה היה לך קדוחות כדי איתת הין ולמה לך קוכת?
 3. לך ואני תהא נקמת אמת?
 4. אה אם כן לך נתקת יא לך סיכון מתחזקה אתה?
 5. מהיכת אם ושליך יא לך אורה או רימסגיון, אה?
 6. האם זכליו אופניאין יא לך?

* * *

[כט] יבינו לאחריותם: יבינו שניים אלא כגרון ביד החוצב בו, ושלא בגבורתם
 יכולים לישראל, ואנו יבינו כי לבסוף ישbor הגרון, כשהלא יצטרך לו עוד.
 [לא, לא] כי לא בנו צורם... כי מגנון סדור גנוף: כי אין הצלחתם
 הצלחתנו, כשהיה ה' עמננו, כי לא בירך צורם את אדמתם לעשotta ארץ זבת
 חלב ודבש כאדמתנו. והנה כי מגנון וגוי, הוא דרך הפלגה המליצה, לומר כי
 ארצם רחואה מאד מתחמדת ארץ ישראל, שאמר עליה (פסוק י"ג) ויניקו דבש
 מסלע וגוי.

ג. המשתדל.

פרק לב' פסוקים כת'-לב':

- מ/ס/ק
1. אה ואני ימינו הפניים?
 2. איך ועתה אתה הצעחת הפניים?
 3. האם פליני אופניאין?

* * *

ד. משך חכמה עם פירוש הרב י. קופרמן.

(לט, ל) 1. דה. "זיהו השם באה ועלטה
 היה"... הראה לו גינויו, מלכיהם, מתן תורה ובית
 המקדש, אמר לו, כל זמן שבניך עסוקים בשתיים הם
 ניצולים משתים, פירשו משתים הנ' נזונים בשתיים.
 איל' במה אתה רוזזה שירדו בך נביה נס או במלאכות?
 ר' חנינה בר פפא אמר: אברהם ברר לו את המלאכות.
 ר' יוזון ור' אידי ור' חדא בר חנינה אמרו: אברהם
 ברר גיהנום, והקב"ה ברר לו את המלאכות, הה"ד "אם
 לא כי אורות מכרם" — וזה אברהם ("הבטו אל צור
 החבכים"), "זה, הסגידות" — מלמד שהסתם הקב"ה
 לדבריו. 2. لكن העדיף אברהם עבר בניו את הסבל
 הארכי (לשיטת ר' חנינה בר פפא) על פני הסבל
 הנחתי. 3. מדרש רביה שם טעה כ (והנה אימה
 חשכה גדולה נופלת") אימה — זו אבל. 4. ככלומר,
 יתן להם הגנה מטביב ("ויסגור ה' בעדרו"). 5. שנאמר
 (ישעה מג. יד) "למענקם שלחתי בבליה". והוא פירוש
 מודרש במאמר חז"ל ידוע, וכונתו כי עקב קשיי
 הגלות המיחודים בבליה היה נוח שהקב"ה יגלה עליהם
 לשומר עליהם פן ייכלו שמה ח"ג.

פרק לב' פסוק ל': לא כי צורם מכרם.

והאברהם, בראשית רבה פרשה לד לד (מד, כד),
 שברר המלאכות שלא יהיה בגינן.¹ שהמלכיות
 הוא בעולם זהה מעון עראי, והגיהנם הוא בעולם
 הנוצחי.²אמין בשעבוד בבל הקשה,³ אי אפשר
 להיות אף עראי, כי הגזירות והרדיפות קשים,
 ומכל מקרה קל עלול לכלוון כלהו רוץ, לכן מוכחה
 להיות ההשגה בפרטיותו למען לא יכולו בעומם.
 לכן אמרו "זה, הסגידות", שהוא יסגר⁴ אותם
 שלא יוכלו אותם הגויים אשר הם בתחום. ועל
 זה אמרו (מגילה כת. א): גלו לבבל — שכינה
 עמיהם.⁵

- מ/ס/ק
1. קרא צו את הפסוק, לך או לאנו החקים לך מה פלני?
 2. איך לך הוא: "יזכ'"?
 3. אה מכך אקלחת לך ונא לך ואה תיתה המתואcka לך?
 4. גנה פאות לך היא: "אייה" ואה תחק לך הילקאות אנפה?
 5. האם פליני אופניאין?

* * *

פרק לב' פסוק כט': (כט) כי ידעתني אחורי מותי כי השחת תשחthon. ר"ל אם תשחיתין אחורי מותי לא יהיה עוד כמו שהיה בחמי שבא לכם העונש תחפ' ומיד בהשגהה, רק ורקראת אתם הרעה באחרית הימים. שלא יגיע لكم העונש עד אחרית הימים לעת תמות רגלה, ומצד זה بكل שתיכלו לכפור בהשגהה ובעונש ה' עד כי תעשו את הרע בעניי ה' להכעיסו במעשה ידיםם. זה :

(כט) כי ידעתني אשר אחורי מותי, כי (ר"ל אם) השחת תשחthon וגו' ורקראת אתם הרעה, כי תעשו את הרע בעניי ה'. הוא באור על מה שאמר כי השחת תשחיתון כי הוא ההשחתה כי תעשו את הרע لكن תשמרו מזה ותבא אליהם ברכת טוב :

הנחיות:

1. אה היה נזק גני וצלק פיא' אה פצעין חסקאים ואה יאה אוחכי אומז?
2. סולק נקט אה אפק אה נקט?
3. ק'יך יירצ'ן גני וצלק פיא'?
4. הקט פלערני איקטפאיין?

* * *

(מ) כיasha אל שמיים ידי. הבטחת גאולה זו העתידה¹⁵ היא בשבועה, כי כל הנשבע גושא ידו ונוגע בחפץ אשר הוא נשבע בו, והוא כדרך מה שכותב בדניאל בהבטחת גאולה זו : וירם ימינו ושמallow אל השמים וישבע בחוי העולם וגו'¹⁶. וכן אמר דוד ע"ה: קומה ה' אל נשא יך¹⁷, וכן מצינו בהבטחת גאולה מקרים שהיתה בשבועה, כי שם כתיב: אשר נשאתי את ידי¹⁸, וכתיב: לכן אמרו לבני ישראל אני ה'¹⁹, וכל'נו הוא לשונו שבועה, כמו: לכן נשבעתי בבית עלי²⁰, וכן כתיב בגאולה העתidea: ולכן יחכה ה' לחניכם ולכן ירום לנחיכם²¹. וכתיב הרמב"ז ז"ל: [ב] כיasha אל שמיים ידי, על דרך האמת, בעבר כי בעת הגלות השלים משמי ארץ תפארת ישראל²². יאמר שישנה עתה בעת רצון אל השמיים العليונים, והיא היד הגדולה הנלחמת לישראל, וזה טעם: ואמרתי כי אנכי לעולם²³, כי אני מחייב ידי החזקה בהיותי משנן ברק חרב, וסומר אותה לאחוו במשפטן של ישראל ולהשיב נקם לצרכי, כי אז יהיה השם שלם והכטא שלם²⁴, והمبין בין²⁵, עד כאן לשונו ז"ל.

ו. רבינו בחיי .
פרק לב' פסוק מ':

1. פלערני קומץ כי גזאכ אקזאכ כייא שפאות, מה נט עוף גו?
2. צ'ג אה הי' הנטאות?
3. אה איסיפ' הכלאץ'?
4. הקט ק'לה זגלאים איקטפאיין?

* * *

(לא) כי לא צורינו צורם: יכולם הם להבין: "כי לא צורינו צורם", כי כל זמן שעבדו ישראל את צורינו, לא יכולו, לא הם ולא צורם לישראל, שהקב"ה עשה שפטים במצרים. ובאלוהיהם, עשה [שפטים] בשבייל ישראל. וגם בדגן מפני הארון, כדכתיב "כי קשתה ידו עליינו ועל דגן אלהינו"²⁶, וعصשו אויבינו פליים-עלינו ושותפים-אוחתנו כרצונם²⁷. ומماחר שאינם יודעים تحت לב לכל אילו, ידעתני כי לא יתנו הנזח והנקמה והחפאה והגבורה כי אם לעצם ולהתרפותם, וזה אני אגור פן יכעיסוני בזה, כי איןם מבנים לאחריהם כלל. ועתה מפרש מה אחריהם: כי יכולם הם להבין, מאחר שלקו ישראל על רוע מעלהיהם, שהם בניו של הקב"ה ועם-Տגולתו, יש להם להבין על עצם.

ז. בבוד שוד .
פרק לב' פסוק לא':

1. ג'צת פלערני איז אואכ את הצעדים הגזאכאים אקזאכ אפסאקיין?
2. אהו ה"ג'ול" נקט?
3. אה וילע הפלאים ואה יאה אוחכיתט?
4. הקט זקלין איקטפאיין פולקץ?